

Ostrava zapojila veřejnost do plánování města

Praha 28. 1. 2022

Cílem současných architektů, urbanistů i developerů je vytvářet a proměňovat města a městské části v prostředí kvalitní, přívětivé a současně i udržitelné pro život. Jednou z možností je zapojení samotných obyvatel do procesu plánování a rozhodování o dalším vývoji lokalit. Snadno se tak zjistí potřeby rezidentů nebo jejich představy o rozvoji měst, a místa tak mohou být obohacena o to, co jim chybí.

Odborníci z Ostravské univerzity a Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava vytvořili praktický návod a metodiku, jak zapojovat veřejnost do změn a rozhodování o konkrétním území. Výstupem z tohoto projektu jsou čtyři publikace s návodem, jak zapojit veřejnost do městského plánování. Pro své účely je mohou využít všechna města, municipality (obecní úřady, magistráty, obce...), developeři, investoři apod. Projekt probíhal v letech 2019–2021 a získal podporu Technologické agentury ČR ve výši 3,4 mil. Kč v Programu ÉTA.

„Participace veřejnosti se u nás i v mnoha dalších zemích stala běžnou součástí plánování měst a jejich částí, protože pomáhá snadno a efektivně zjistit, co daný projekt nebo konkrétní skupina obyvatel reálně potřebuje pro zvýšení kvality života v tom daném konkrétním případě. Současně přináší i hladší průběh a efektivnější zacílení investic,“ podotýká Petr Konvalinka, předseda TA ČR.

Pro konstruktivní participativního plánování je třeba uvědomit si, že jde o proces s mnoha specifiky. Základním paradigmatem je, že občan ví, jak chce žít, co mu vyhovuje a co ne a architekti, projektanti, investoři jsou ti, kteří ví, co pro to udělat. Je třeba eliminovat špatné vzpomínky veřejnosti, kdy se běžně rozhodovalo stylem „o nás bez nás“ a názor občana neměl váhu. Dodnes je situace ne úplně vyhovující, protože veřejnost se o záměrech výstavby či projektech dozvídá pozdě, často až v okamžiku, kdy se začíná stavět. Řešením je určitě právě participativní plánování, jenže snaha a dobrá vůle nestačí a proces participace veřejnosti na projektu výstavby je třeba pečlivě připravovat. Základním nástrojem je komunikace a jejím cílem je získat od správných lidí správné informace ve správné fázi plánování. A aby příprava a následně výsledky plánování přinesly skutečné ovoce v podobě měst a míst, kde se bude lépe žít a bydlet, vznikly na příkladu Ostravy detailní metodiky pro přípravu a realizaci celého procesu.

Výzkumníci pro vytvoření metodik vybrali Hlavní třídu v Ostravě. Architekti tuto lokalitu navrhli jako nejvhodnější, protože patří k nejznámějším v regionu, bydlí zde velké množství obyvatel z různých sociálních skupin a jistě je možno její potenciál velmi výrazně pozvednout. Správnost jejich volby potvrdilo i dotazníkové šetření provedené v rámci projektu. Jeho respondenti Hlavní třídu často označovanou jako „Leninka“, přirovnávali k bulváru Champs-Élysées a jejich zájem o participaci na projektu byl velmi významný.

Mgr. Veronika Dostálová

tisková mluvčí TA ČR

T: 721 588 025, E: veronika.dostalova@tacr.cz

„Všechny skupiny obyvatel, třeba nějakým způsobem znevýhodněné, musí mít příležitost říct své. Nedává smysl, aby byly participativní techniky zaměřené na seniory směřovány výhradně do online prostředí, kterému nerozumí nebo jim není přirozené. Je třeba se přizpůsobit mentalitě, povaze, dovednostem, schopnostem nebo možnostem cílové skupiny a brát ohled na to, jestli jde o staré nebo mladé, jejich gender, etnickou příslušnost, sociální status a další specifika,“ uvádí Marie Špiláčková, řešitelka projektu. Výzkumníci proto zvolili vícero metod. Veřejnost zapojili například metodou world café, která simuluje diskuzi u malých kavárenských stolků, online technikou photovoice, kdy se vypráví příběh daného místa prostřednictvím fotek a videí, nebo reminiscenčním scénářem budoucnosti. Právě reminiscence je technika vhodná pro seniory. Jde o společné vzpomínání třeba nad starými fotografiemi nebo při procházce známými místy, které přechází ve tvorbu scénářů budoucího vývoje.

Hlavním výsledkem tříletého projektu jsou čtyři publikace, které jsou volně k dispozici v elektronické podobě všem zájemcům o participativní plánování a jeho techniky.

Případová studie lokality – cílem studie je zajistit co nejširší a obsahově nejhlubší data o Hlavní třídě v Ostravě-Porubě za účelem získání celostního pohledu a vzhledu do problematiky dané lokality.

Návrh zadání urbanisticko-architektonického řešení lokality – součást předprojektové přípravy pro plánování a záměry úprav a změn v konkrétním území ve veřejném prostranství. Cílem předprojektové přípravy je vytvořit kvalitní podklady, na jejichž základě bude možné zpracovat koncepci (záměr) a následně zadání dalších fází projektové dokumentace.

Metodika participativního plánování v městském prostoru obsahuje například teoretická východiska participace veřejnosti, její cíle a procesy, třídění participativních technik dle jejich cílů, příklady technik použitelných v rámci participativního plánování a další.

Město jako společný prostor / The City as a Common Space – cílem publikace je odborné veřejnosti, aplikační sféře a běžným zájemcům představit v obecné rovině koncept participace, praktický proces participace, cíle a následně reálnou aplikaci při plánování městského prostoru v českém a mezinárodním prostředí prostřednictvím čtyř případových studií: ČR – Ostrava-Poruba, Slovensko, Nizozemí a USA.

Všechny studie ke [stažení zde](#).

Kontakt: Doc. Mgr. Marie Špiláčková, Ph.D., Tel.: +420 607 509 574, E-mail:

marie.spilackova@osu.cz

Mgr. Veronika Dostálová

tisková mluvčí TA ČR

T: 721 588 025, E: veronika.dostalova@tacr.cz